

1971. évi 3. törvényerejű rendelet

a „Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről” szóló, Genfben, az 1956. évi május hó 19. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről*

(A Magyar Népköztársaság csatlakozó okiratának letétbehelyezése az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkárságánál New Yorkban, az 1970. évi április hó 29. napján megtörtént)

- 1. §** A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a „Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről” szóló, Genfben, az 1956. évi május hó 19. napján kelt Egyezményt e törvényerejű rendelettel kihirdeti.
- 2. §** Az 1. §-ban említett Egyezmény hivatalos magyar fordítása a következő:

„EGYEZMÉNY

A NEMZETKÖZI KÖZÚTI ÁRUFUVAROZÁSI SZERZŐDÉS RŐL (CMR)

BEVEZETÉS

A Szerződő Felek

felismerve, hogy a nemzetközi közúti árufuvarozási szerződésre vonatkozó feltételeket - különösképpen az ilyen fuvarozáshoz használt okmányok és a fuvarozó felelőssége tekintetében - célszerű egységesen szabályozni, a következőkben állapodtak meg:

I. fejezet

Alkalmazási terület

1. Cikk

1. Ez az Egyezmény minden olyan szerződésre érvényes, amely áruknak közúton járművel díj ellenében végzett szállításáról szól, ha az áru átvételének helye és a kiszolgáltatásra kijelölt hely, - amint ezeket a fuvarozási szerződésben megjelölték, - két különböző állam területén van, amelyek közül legalább az egyik szerződő állam. Ez a rendelkezés a felek székhelyére és állampolgárságára tekintet nélkül érvényes.

2. Az Egyezmény alkalmazása szempontjából „jármű” gépjárművet, nyergesvontatót, pótkocsit és félpótkocsit jelent, amint azt az 1949. szeptember 19-én kelt Közúti Közlekedési Egyezmény 4. Cikke meghatározza.

3. Az Egyezmény abban az esetben is érvényes, ha a hatálya alá eső fuvarozást államok, állami intézmények, vagy állami szervezetek végzik.

4. Az Egyezmény nem érvényes:

- a) nemzetközi postaegyezmények rendelkezései alapján végzett fuvarozásokra;
- b) hullák fuvarozására;
- c) átköltözködési ingóságok fuvarozására.

5. Szerződő Felek sem két-, sem többoldalú olyan külön megállapodást nem kötnek egymással, amely ennek az Egyezménynek a rendelkezéseitől eltér; kivételt képeznek az olyan külön megállapodások, amelyek szerint az Egyezmény kishatárforgalmukra nem érvényes, vagy amelyek - kizárólag a megállapodást létesítő államok területére korlátozott fuvarozásokra - az árut megtestesítő fuvarlevél használatát engedélyezik.

2. Cikk

1. Ha az áruval rakott járművet az útvonal egy részén tengeren, vasúton, belvízi vagy légi úton fuvarozzák, anélkül, hogy az árut - kivéve a 14. Cikkben foglalt rendelkezés alkalmazásának esetét - átraknák, az egész útvonalra az Egyezményt kell alkalmazni. Abban az esetben azonban, ha bizonyították, hogy az árunak nem közúti fuvarozó által végzett fuvarozása során bekövetkezett elveszését, megsérülését vagy a kiszolgáltatási késedelmet nem a közúti fuvarozó cselekménye vagy mulasztása, hanem olyan esemény okozta, amely csak a nem közúti fuvarozó által végzett fuvarozás során és emiatt következhetett be, a közúti fuvarozó felelősségét nem a jelen Egyezmény, hanem aszerint kell meghatározni, ahogy a másik fuvarozási ághoz tartozó fuvarozó felelősségét kellett volna megállapítani abban az esetben, ha a szerződést - kizárólag az áru fuvarozására - a feladó és a másik fuvarozási ághoz tartozó fuvarozó kötötte volna e fuvarozási ágazatban végzett fuvarozásokra érvényes jogszabály kötelező előírásai szerint. Ha azonban ilyen jogszabály nincs, a közúti fuvarozó felelősségét a jelen Egyezmény szerint kell megállapítani.

2. Ha a közúti fuvarozó egyben a másik fuvarozási ághoz tartozó fuvarozó is, felelősségét szintén a jelen cikk 1. pontja szerint kell meghatározni, úgy azonban, mintha az ő közúti fuvarozói tevékenységét és a másik fuvarozási ág keretében végzett fuvarozói tevékenységet két különböző személy végezte volna.

II. fejezet

A fuvarozó felelőssége más személyekért

3. Cikk

A fuvarozó ennek az Egyezménynek az alkalmazása esetén alkalmazottai és minden más olyan személy cselekményéért, valamint mulasztásáért, akinek szolgálatát a fuvarozás teljesítése céljából igénybe veszi, úgy felel, mintha a saját cselekménye vagy mulasztása lett volna, feltéve, hogy ezek az alkalmazottak vagy egyéb személyek feladatkörükön belül jártak el.

III. fejezet

A fuvarozási szerződés megkötése és végrehajtása

4. Cikk

A fuvarozási szerződésről fuvarlevelet állítanak ki. A fuvarlevél hiánya, szabálytalansága vagy elveszése nem érinti sem a fuvarozási szerződés létét, sem annak érvényességét; arra továbbra is ennek az Egyezménynek a rendelkezései érvényesek.

5. Cikk

1. A fuvarlevelet három eredeti példányban állítják ki; azokat a feladó és a fuvarozó aláírja. Ha annak az országnak a jogszabályai, ahol a fuvarlevelet kiállítják, megengedik, ezek az aláírások nyomtatottak is lehetnek, vagy azok a feladó és a fuvarozó bélyegzőjével is helyettesíthetők. A fuvarlevél első példányát a feladó kapja, a második példány az árut kíséri és a harmadikat a fuvarozó tartja meg.

2. Ha a fuvarozásra szánt árut több járműre kell felrakni, vagy az különböző árufajtára, illetőleg részrakományra oszlik, mind a feladó, mind a fuvarozó követelheti, hogy annyi fuvarlevelet állítsanak ki, ahány járművet használnak, vagy ahány árufajta, illetőleg részrakomány van.

6. Cikk

1. A fuvarlevélnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a) a kiállítás helye és időpontja;
- b) a feladó neve és címe;
- c) a fuvarozó neve és címe;
- d) az áru átvételének helye és időpontja, valamint a kiszolgáltatásra kijelölt hely;
- e) a címzett neve és címe;

f) az áru szokásos megnevezése és a csomagolás neve, valamint veszélyes áruknál azok általánosan elismert megnevezése;

g) az árudarabok száma, jele és sorszáma;

h) az áru bruttó súlya vagy más mennyiségi meghatározása;

i) a fuvarozással kapcsolatos költségek (fuvardíj, mellékdíjak, vámok és egyéb költségek, amelyek a szerződéskötéstől a kiszolgáltatásig felmerülnek);

j) a vám- és egyéb hatósági kezeléshez szükséges utasítások;

k) nyilatkozat arról, hogy a fuvarozás - minden ellentétes kikötés ellenére - a jelen Egyezmény rendelkezései alá esik.

2. A fuvarlevélnek - adott esetben - még a következő adatokat is tartalmaznia kell:

a) az átrakás tilalma;

b) a feladó által vállalt költségek;

c) utánvételi összeg, amelyet az áru kiszolgáltatásakor be kell szedni;

d) az áru bevallott értéke és a kiszolgáltatáshoz fűződő különleges érdek összepszerű megjelölése;

e) a feladó rendelkezése a fuvarozó számára az áru biztosítása tekintetében;

f) a megegyezés szerinti határidő, amelyen belül a fuvarozást végre kell hajtani;

g) a fuvarozónak átadott okmányok jegyzéke.

3. A felek a fuvarlevélbe minden egyéb - célszerűnek vélt - adatot bevezethetnek.

7. Cikk

1. A feladó felel minden költségért és kárért, amely abból kifolyólag hárul a fuvarozóra, hogy a következő adatok pontatlanok vagy nem teljesek:

a) a 6. Cikk 1. pontja *b), d), e), f), h)* és *j)* alpontjában megjelölt adatok;

b) a 6. Cikk 2. pontjában megjelölt adatok;

c) minden más adat vagy rendelkezés, amelyet a feladó a fuvarlevél kitöltésére vonatkozóan vagy a fuvarlevélbe bejegyzés céljából közöl.

2. Ha e cikk 1. pontjában megjelölt adatokat - a feladó kérésére - a fuvarozó vezeti be a fuvarlevélbe, az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a fuvarozó a feladó nevében jár el.

3. Ha a fuvarlevél a 6. Cikk 1. pont *k)* alpontjában említett nyilatkozatot nem tartalmazza, a fuvarozó felel minden költségért és kárért, amely az áru felett rendelkezésre jogosultat - a nyilatkozat hiánya következtében - éri.

8. Cikk

1. A fuvarozó az áru átvétele alkalmával ellenőrizni tartozik:

a) az árudarabok számára, jelére és sorszámára vonatkozóan a fuvarlevélbe bejegyzett adatok pontosságát;

b) az áru és az áru csomagolásának külső állapotát.

2. Ha a fuvarozónak nincs megfelelő módja arra, hogy e cikk 1. pont a) alpontjában említett adatok pontosságát ellenőrizze, köteles fenntartását, indokaival együtt, a fuvarlevélbe bejegyezni. Hasonlóképpen köteles minden olyan fenntartását megindokolni, amely az árura és az áru csomagolásának külső állapotára vonatkozik. Ezek a fenntartások a feladót csak abban az esetben kötelezik, ha azokat a fuvarlevélben kifejezetten elismerte.

3. A feladó követelheti a fuvarozótól, hogy az áru bruttó súlyát vagy egyéb módon kifejezett mennyiségét ellenőrizze. Követelheti továbbá az árudarabok tartalmának ellenőrzését is. A fuvarozó igényelheti az ilyen ellenőrzés költségeinek megtérítését. Az ellenőrzés eredményét a fuvarlevélbe be kell vezetni.

9. Cikk

1. A fuvarlevél - az ellenkező bizonyításáig - bizonyítékul szolgál a fuvarozási szerződés megkötésére, a szerződés feltételeire és arra nézve, hogy a fuvarozó az árut átvette.

2. Ha a fuvarlevél nem tartalmazza a fuvarozó indokolt fenntartását, az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy az áru és annak csomagolása jó állapotban volt, amikor a fuvarozó az árut átvette, továbbá, hogy az árudarabok száma, valamint azok jele és sorszáma a fuvarlevél adataival megegyezett.

10. Cikk

A feladó felelős a fuvarozóval szemben személyekben, üzemi felszerelésekben, vagy más árukban okozott olyan kárért és minden olyan költségért, amely a hiányos csomagolás következménye, kivéve, ha a hiányosság nyilvánvaló vagy a fuvarozó előtt ismeretes volt abban az időpontban, amikor az árut átvette, és ha a fuvarozó erre vonatkozóan fenntartást nem tett.

11. Cikk

1. A feladó köteles a fuvarlevélhez csatolni azokat az iratokat, amelyek az áru kiszolgáltatása előtt végrehajtandó vám- vagy más hatósági kezeléshez szükségesek, illetve köteles ezeket az iratokat a fuvarozó rendelkezésére bocsátani és a fuvarozó részére minden szükséges felvilágosítást megadni.

2. A fuvarozó nem köteles vizsgálni, hogy ezek az iratok és felvilágosítások helyesek-e vagy kielégítőek-e. A feladó felelős a fuvarozóval szemben minden kárért, amely az iratok és felvilágosítások hiányából, nem kielégítő voltából vagy szabálytalanságából származik, kivéve, ha a fuvarozót vétkesség terheli.

3. A fuvarozó bizományosként felelős azokért a következményekért, amelyek a fuvarlevélbe bejegyzett és ahhoz csatolt, vagy a fuvarozónak átadott iratok elveszéséből vagy helytelen használatából származnak; magasabb kártérítési kötelezettség azonban nem terheli, mint az áru elvesztése esetében.

12. Cikk

1. A feladó jogosult az áru felett rendelkezni, különösképpen kérheti, hogy a fuvarozó ne fuvarozza tovább az árut, változtassa meg a kiszolgáltatásra előírt helyet, vagy az árut más címzettnek szolgáltatassa ki, mint akit a fuvarlevélben megjelöltek.

2. Ez a jog megszűnik, amint a fuvarlevél második példányát a címzettnek átadták, vagy a címzett a 13. Cikk 1. pontja szerinti jogát gyakorolja; ettől az időponttól kezdve a fuvarozó a címzett rendelkezéseit köteles teljesíteni.

3. A rendelkezési jog azonban a címzettet már a fuvarlevél kiállításának időpontjától kezdve megilleti, ha a feladó a fuvarlevélbe ilyen értelmű bejegyzést tett.

4. Ha a címzett rendelkezési jogát gyakorolva olyan utasítást adott, hogy az árut más személynek szolgáltatassák ki, ez a személy nem jogosult más címzettet megnevezni.

5. A rendelkezési jog gyakorlása az alábbi feltételek teljesítésétől függ:

a) a feladó vagy e cikk 3. pontjában említett esetben a címzett, aki rendelkezési jogát gyakorolni kívánja, köteles felmutatni a fuvarlevél első példányát, amelynek tartalmaznia kell a fuvarozó részére adott új utasításokat; köteles továbbá a fuvarozónak minden olyan költségét és kárt megtéríteni, amely az ilyen utasítás végrehajtásából keletkezik;

b) az utasításnak abban az időpontban végrehajthatónak kell lennie, amikor az utasítás ahhoz a személyhez érkezik, akinek azt végre kell hajtania, és sem a fuvarozó rendes üzemét nem akadályozhatja, sem más küldemények feladójának vagy címzettjének kárt nem okozhat;

c) az utasítás nem eredményezheti a küldemény megosztását.

6. Ha a fuvarozó e cikk 5. pont b) alpontjában foglaltak miatt nem tudja a kapott utasítást végrehajtani, köteles erről az utasítást adó személyt haladéktalanul értesíteni.

7. A fuvarozó, aki a jelen cikk rendelkezéseinek megfelelően adott utasítást nem hajtotta végre, vagy aki azt anélkül hajtotta végre, hogy a fuvarlevél első példányának felmutatását megkövetelte volna, felelős az igényjogosulttal szemben minden ebből eredő kárért.

13. Cikk

1. Miután az áru a kiszolgáltatásra kijelölt helyre megérkezett, a címzett jogosult a fuvarozótól kérni, hogy részére a fuvarlevél második példányát és az árut - átvételi elismervény ellenében - szolgáltatassa ki. Ha megállapították az áru elveszését, vagy, ha az áru a 19. Cikkben említett határidőn belül nem

érkezett meg, a címzett jogosult a fuvarozási szerződésből eredő jogait a fuvarozóval szemben saját nevében érvényesíteni.

2. A címzett, aki a jelen cikk 1. pontja szerint őt megillető jogokat gyakorolja, köteles a fuvarlevélből kitűnő költségeket megfizetni; erre vonatkozó vita esetén azonban a fuvarozó csak akkor köteles az árut kiszolgáltatni, ha a címzett biztosítékot ad.

14. Cikk

1. A fuvarozó köteles az áru felett a 12. Cikknek megfelelően rendelkezési joggal bíró személytől utasítást kérni abban az esetben, ha a fuvarozási szerződés - a fuvarlevélben foglalt feltételek szerint - nem hajtható végre, vagy végrehajtása lehetetlenné válik, mielőtt az áru a kiszolgáltatásra kijelölt helyre érkezik.

2. Ha azonban a körülmények lehetővé teszik, hogy a fuvarozást a fuvarlevélben foglalt feltételektől eltérő feltételek mellett végrehajtsák, és ha a fuvarozó az áru felett - a 12. Cikknek megfelelően - rendelkezési joggal bíró személytől kellő időben nem kaphatott utasítást, köteles olyan intézkedéseket tenni, amelyek megítélése szerint legjobban szolgálják az áru felett rendelkezési joggal bíró személy érdekeit.

15. Cikk

1. Ha az árunak a rendeltetési helyre érkezése után - bármilyen okból - kiszolgáltatási akadály merült fel, a fuvarozó köteles a feladótól utasítást kérni. Ha a címzett az árut visszautasítja, a feladó jogosult az áru felett rendelkezni, anélkül, hogy köteles volna a fuvarlevél első példányát bemutatni.

2. A címzett - abban az esetben is, ha az áru átvételét megtagadta - mindaddig kérheti annak kiszolgáltatását, amíg a fuvarozó a feladótól ellenkező utasítást nem kapott.

3. Ha a kiszolgáltatási akadály akkor következik be, amikor az átvevő a 12. Cikk 3. pontja értelmében őt megillető jog gyakorlása során olyan utasítást adott, hogy az árut más személynek szolgáltatassák ki, e cikk 1. és 2. pontjának alkalmazása szempontjából a feladó helyébe a címzett és a címzett helyébe ez a másik személy lép.

16. Cikk

1. A fuvarozót megilletik azok a költségek, amelyek az utasítás kéréséből és a kapott utasítás végrehajtásából származnak, kivéve, ha ezeket a költségeket a fuvarozó vétkessége okozta.

2. A 14. Cikk 1. pontjában és a 15. Cikkben említett esetekben a fuvarozó az árut a rendelkezésre jogosult költségére azonnal lerakhatja; a lerakás után a fuvarozást befejezettnek kell tekinteni. A

fuvarozó ezután köteles az árut a rendelkezésre jogosult részére megőrizni. Jogosult azonban az árut harmadik személyre bízni és ebben az esetben csak ennek a harmadik személynek a gondos kiválasztásáért felelős. A fuvarlevélen alapuló követelések és minden egyéb költség továbbra is az árut terheli.

3. A fuvarozó az árut a rendelkezésre jogosult személy utasításának bevétele nélkül is eladhatja, ha az áru romlandó természete vagy az áru állapota az ilyen eljárást indokolja, vagy pedig a raktározási költségek nem állnának arányban az áru értékével. A fuvarozó egyéb esetekben is jogosult az árut eladni, ha ésszerű határidőn belül a rendelkezésre jogosulttól nem kapott olyan ellentétes utasítást, amelynek végrehajtását tőle méltán el lehetne várni.

4. Ha az árut e cikknek megfelelően eladták, az eladásból származó bevételt - az árut terhelő költségek levonása után - az igényjogosult rendelkezésére kell bocsátani. Ha ezek a költségek meghaladják az eladásból származó bevételt, a fuvarozó a különbözet megtérítését követelheti.

5. Az eladás során követendő eljárást annak a helynek a joga vagy szokásai határozzák meg, ahol az áru van.

IV. fejezet

A fuvarozó felelőssége

17. Cikk

1. A fuvarozó felelős az áru teljes vagy részleges elveszéséért vagy megsérüléséért, ha az elveszés vagy megsérülés az áru átvételének és kiszolgáltatásának időpontja között következett be, valamint felelős a késedelmes kiszolgáltatásért.

2. A fuvarozó mentesül azonban a felelősség alól, ha az elveszést, a megsérülést vagy a késedelmet a rendelkezésre jogosult vétkessége, a rendelkezésre jogosultnak a fuvarozó vétkességére vissza nem vezethető utasítása, az áru sajátos hibája, vagy olyan körülmény okozta, amelyet a fuvarozó nem kerülhetett el és amelynek következményeit nem állott módjában elhárítani.

3. A fuvarozó a felelősség alóli mentesítés érdekében nem hivatkozhat sem annak a járműnek hibás állapotára, amelyet a fuvarozás végrehajtásához használt, sem pedig annak a személynek vagy e személy megbízottjának vétkességére, akitől a járművet bérelte.

4. A fuvarozó - a 18. Cikk 2-5. pontjaiban foglaltak érintetlenül hagyása mellett - mentesül a felelősség alól, ha az elveszés vagy a megsérülés az alább felsorolt tények egyikével vagy azok közül többel együttjáró különleges veszélyből ered:

a) nyitott és ponyvával nem fedett járművek használata, ha azok használatában kifejezetten megállapodtak és ezt a fuvarlevélbe bejegyezték;

b) a csomagolás hiánya vagy hiányossága, olyan áruk esetében, amelyek csomagolatlan, vagy nem megfelelően csomagolt állapotban természetüknél fogva elveszésnek vagy megsérülésnek vannak kitéve;

c) az áru kezelése, felrakása, elhelyezése vagy lerakása, ha azt a feladó vagy a címzett, illetve a feladó, vagy a címzett nevében eljáró személyek végezték;

d) bizonyos áruk természete, melynél fogva azok részleges vagy teljes elveszésnek vagy megsérülésnek vannak kitéve, különösképpen törés, rozsdás, önmagában bekövetkező belső romlás, beszáradás, csorgás, rendes apadás vagy férges, illetve rágcsálók kártevése következtében;

e) az árudarabok elégtelen vagy nem megfelelő megjelölése, illetve számozása;

f) élőállatok fuvarozása.

5. Ha e cikk értelmében a fuvarozó a kárt előidéző egyes tényekért nem felelős, felelőssége csak olyan mértékben áll fenn, amilyen mértékben azok a tények, amelyekért e cikk értelmében felelős, a kár keletkezéséhez hozzájárultak.

18. Cikk

1. A fuvarozót terheli annak bizonyítása, hogy az elveszés, a megsérülés vagy a késedelem a 17. Cikk 2. pontjában említett tények valamelyikéből keletkezett.

2. Ha a fuvarozó kimutatja, hogy az elveszés vagy megsérülés - az eset körülményei szerint - a 17. Cikk 4. pontjában említett különleges veszélyek valamelyikének vagy több ilyen különleges veszélynek tulajdonítható, azt kell vélelmezni, hogy az elveszés vagy megsérülés ebből keletkezett. A rendelkezésre jogosult azonban bizonyíthatja, hogy az elveszés vagy megsérülés akár egészben, akár részben e veszélyek egyikének sem tulajdonítható.

3. Ez a vélelem nem érvényesül a 17. Cikk 4. pont a) alpontjában jelzett esetben, ha a hiány rendkívül nagy volt, vagy egész árudarabok veszttek el.

4. Ha a fuvarozást olyan járművel végezték, amely különleges berendezéssel rendelkezik arra, hogy az árut a meleg, a hideg, a hőmérsékletváltozás vagy a levegő nedvességát ellen megvédje, a fuvarozó csak akkor hivatkozhat a 17. Cikk 4. pont d) alpontjára, ha bizonyítja, hogy az adott körülmények között, ezeknek a berendezéseknek kiválasztása, fenntartása és felhasználása tekintetében őt terhelő minden intézkedést megtett és a részére adott minden különleges utasításnak eleget tett.

5. A fuvarozó csak akkor hivatkozhat a 17. Cikk 4. pont f) alpontjára, ha bizonyítja, hogy - az adott körülmények között szokásosan őt terhelő - minden intézkedést megtett, és a részére adott minden különleges utasításnak eleget tett.

19. Cikk

Kiszolgáltatási késedelem áll fenn, ha az árut a megegyezés szerinti határidőn belül nem szolgáltatták ki, vagy, ha ilyen megegyezés hiányában a fuvarozás tényleges időtartama - figyelemmel az eset körülményeire és különösen részrakodások esetében a teljes rakomány képzéséhez rendes körülmények között szükséges időre - meghaladja a gondos fuvarozó részére megengedhető időtartamot.

20. Cikk

1. A rendelkezésre jogosult minden további bizonyítás nélkül elveszettnek tekintheti az árut, ha azt a megállapodásnak megfelelő határidő lejártát követő 30 napon belül, vagy - ilyen megállapodás hiányában - a fuvarozásra átvételtől számított 60 napon belül nem szolgáltatták ki.

2. A rendelkezésre jogosult az elveszett áruért fizetett kártérítés felvételekor írásban kérheti, hogy őt azonnal értesítsék, ha az árut a kártérítés kifizetését követő egy éven belül megtalálják. Az ilyen kérelemről írásbeli elismervényt kell adni.

3. A rendelkezésre jogosult ilyen értesítés vételét követő 30 napon belül követelheti, hogy neki az árut a fuvarlevélen alapuló követelések kiegyenlítése, valamint a felvett - és az esetleg benne foglalt költségekkel csökkentett - kártérítés visszatérítése ellenében szolgáltatassák ki; emellett azonban a kiszolgáltatási késedelemért a 23. Cikk és adott esetben a 26. Cikk alapján őt megillető kártérítési igény érintetlen marad.

4. A 2. pontban említett kérelem hiányában, vagy a 3. pontban megállapított 30 napos határidőn belül, adott utasítás hiányában, illetve abban az esetben, ha az árut a kártérítés kifizetését követő egy év lejártá után találták meg, a fuvarozó az áruval annak a helynek a joga szerint rendelkezhet, ahol az áru van.

21. Cikk

Ha a fuvarozó az árut a címzettnek anélkül szolgáltatta ki, hogy az utánvét összegét - amelynek beszedésére a fuvarozási szerződés szerint kötelezve volt - beszedte volna, ennek az összegnek az erejéig kártérítéssel tartozik a feladónak, de visszakereseti joga a címzettel szemben érintetlen marad.

22. Cikk

1. Ha a feladó veszélyes árut ad át a fuvarozónak, köteles vele közölni a veszély pontos természetét és adott esetben a szükséges óvintézkedéseket. Abban az esetben, ha ezt a közlést nem vezették be a fuvarlevélbe, a feladót vagy a címzettet terheli annak a ténynek minden más módon történő bizonyítása, hogy a fuvarozó ismerte az áru fuvarozásával együttjáró veszély pontos természetét.

2. A fuvarozó jogosult az olyan veszélyes árut, amelynek veszélyességéről a cikk 1. pontjában említett körülmények között tudomása nem volt - kártérítés nélkül - bármikor és bárhol lerakni, megsemmisíteni vagy ártalmatlanná tenni; a feladó ezen felül felelős minden költségért és kárért, amely ezeknek az áruknak a feladásából vagy fuvarozásából keletkezett.

23. Cikk

1. Ha a fuvarozót a jelen Egyezmény rendelkezései alapján az áru részleges vagy teljes elveszéséért kártérítési kötelezettség terheli, a kártérítést annak az értéknek az alapján kell kiszámítani, amellyel az áru a fuvarozásra felvétel helyén és időpontjában rendelkezett.

2. Az áru értékét a tőzsdei ár, ennek hiányában a piaci ár alapján, mindkettő hiányában azonos természetű és minőségű áruk közönséges értéke szerint kell megállapítani.

3. * A kártérítés azonban nem lehet több mint a hiányzó bruttó súly minden kilogrammja után 8.33 elszámolási egység. *

4. Ezenkívül vissza kell téríteni a fuvardíjat, a vámokat és az áru fuvarozása alkalmával felmerült egyéb költségeket, és pedig teljes elveszés esetében teljes összegükben, részleges elveszés esetében pedig ennek arányában; egyéb kártérítés nem igényelhető.

5. Késedelem esetében, ha a rendelkezésre jogosult bizonyítja, hogy ebből kára származott, a fuvarozó köteles ezért kártérítést fizetni, amely azonban nem haladhatja meg a fuvardíj összegét.

6. Magasabb kártérítés csak akkor követelhető, ha az áru értékét, vagy a kiszolgáltatáshoz fűződő különleges érdeket a 24., illetve 26. Cikknek megfelelően bejelentették.

7. * Az Egyezményben említett elszámolási egység a Nemzetközi Valutaalap meghatározása szerinti különleges lehívási jog. A jelen cikk 3. bekezdésében említett összeget át kell váltani az esetben eljáró bíróság szerinti állam nemzeti valutájára, az adott valuta végzés napján vagy a felek közötti megállapodás szerinti napon érvényes értéke alapján. Azoknál az államoknál, melyek a Nemzetközi Valutaalap tagjai, a nemzeti valuta értékét a különleges lehívási jog szempontjából a Nemzetközi Valutaalap által műveleteinél és ügyleteinél alkalmazott, adott időpontban hatályban lévő értékelési módszerrel kell kiszámítani. Azoknál az államoknál, melyek nem tagjai a Nemzetközi Valutaalapnak, az adott állam által meghatározott módon kell kiszámítani a nemzeti valuta értékét a különleges lehívási jog szempontjából.

8. * Mindazonáltal, amennyiben egy állam nem tagja a Nemzetközi Valutaalapnak, és jogszabályai nem engedik meg a jelen cikk 7. bekezdésében foglalt alkalmazását, a CMR Egyezmény Jegyzőkönyve ratifikálása vagy a Jegyzőkönyvhöz csatlakozás időpontjában az állam kijelentheti, hogy a jelen cikk 3. bekezdésében szabályozott kártérítési kötelezettség az állam területén 25 pénzegység. Az ebben a bekezdésben említett pénzegység 10/31 g súlyú 0,900 finomságú aranynek felel meg. Az ebben a bekezdésben meghatározott összeg nemzeti valutára történő átváltása az érintett állam jogszabályai szerint történik.

9. * A jelen cikk 7. bekezdése utolsó mondatában említett számítást, illetve a jelen cikk 8. bekezdésében említett átváltást úgy kell elvégezni, hogy a jelen cikk 3. bekezdésében szereplő összeg állam nemzeti valutájában kifejezett összegének a reálértéke, amennyire csak lehet, ugyanaz legyen, mint a 3. bekezdésben elszámolási egységben kifejezett összegé. A CMR Egyezmény Jegyzőkönyve 3. cikkében említett okiratok letétbe helyezésének időpontjában, illetve az azokban bekövetkező változás esetén az államoknak tájékoztatniuk kell az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkárát a jelen cikk 7. bekezdése szerinti számítási módról, illetve a jelen cikk 8. bekezdésében szereplő átváltás eredményéről.

24. Cikk

A feladó megállapodás szerinti pótdíj ellenében a fuvarlevélbe írt bejegyzéssel bevallhatja az árunak a 23. Cikk 3. pontjában említett határt meghaladó értékét; ebben az esetben ezt a határt a bevallott érték helyettesíti.

25. Cikk

1. Megsérülés esetében a fuvarozó köteles megfizetni az árunak a 23. Cikk 1., 2. és 4. pontja szerint meghatározott értéke alapján kiszámított értékcsökkenés összegét.

2. A kártérítés összege azonban nem haladhatja meg:

a) ha a megsérülés következtében az egész küldemény értékét veszítette, azt az összeget, amelyet a teljes elveszés esetében kellene fizetni;

b) ha a megsérülés következtében csak a küldemény egy része veszítette értékét, azt az összeget, amelyet az értékét veszített rész elveszése esetében kellene fizetni.

26. Cikk

1. A feladó megállapodás szerinti pótdíj fizetése ellenében a fuvarlevélbe írt bejegyzéssel meghatározhatja az elveszéshez vagy megsérüléshez, illetőleg a megállapodás szerinti határidő túllépéshez fűződő különleges kiszolgáltatási érdek összegét.

2. Ha a kiszolgáltatáshoz fűződő különleges érdekről nyilatkozatot tettek, a további bizonyított kárért - függetlenül a 23., 24. és 25. Cikk szerinti kártérítéstől - a bevallott érdek összegének erejéig kártérítés követelhető.

27. Cikk

1. A rendelkezésre jogosultat a kártérítés összege után kamat illeti meg. Ez az évi 5%-kal számított kamat attól az időponttól esedékes, amikor az írásbeli felszólamlást a fuvarozóhoz elküldték, vagy ilyen felszólamlás hiányában attól a naptól, amikor a keresetet megindították.

2. Ha a kártérítés kiszámításának alapjául szolgáló összeget nem annak az országnak a pénznemében fejezték ki, ahol kifizetését követelik, az átszámítást a kártérítés kifizetésének helyén és idején érvényes árfolyamon kell elvégezni.

28. Cikk

1. Ha a jelen Egyezmény hatálya alá eső fuvarozás során bekövetkezett elveszés, megsérülés vagy késedelem - az alkalmazandó jog szerint - szerződésen kívüli követelés alapjául szolgál, a fuvarozó hivatkozhat a jelen Egyezménynek azokra a rendelkezéseire, amelyek felelősségét kizárják, vagy a fizetendő kártérítést meghatározzák, illetve korlátozzák.

2. Ha az elveszésből, a megsérülésből vagy a késedelemből eredő szerződésen kívüli felelősség alapján olyan személy ellen támasztanak igényt, akiért a fuvarozó a 3. Cikk rendelkezései alapján felelős, ez a személy is hivatkozhat ennek az Egyezménynek azokra a rendelkezéseire, amelyek felelősségét kizárják, vagy a fizetendő kártérítést meghatározzák, illetve korlátozzák.

29. Cikk

1. A fuvarozó nem hivatkozhat e fejezetnek azokra a rendelkezéseire, amelyek felelősségét kizárják vagy korlátozzák, illetve, amelyek a bizonyítási terhet elhárítják, ha a kárt az ő szándékossága vagy őt terhelő olyan súlyos gondatlanság okozta, amely az ügyben eljáró bíróság által alkalmazott jog szerint a szándékossággal egyenértékűnek minősül.

2. Ugyanezeket a rendelkezéseket kell alkalmazni, ha a szándékosságot, vagy súlyos gondatlanságot a fuvarozó alkalmazottja, vagy bármely más olyan személy követte el, akinek szolgálatát a fuvarozás teljesítése céljából igénybe veszi, ha ezek az alkalmazottak vagy egyéb személyek feladatkörükön belül jártak el. Ebben az esetben azonban ezek az alkalmazottak vagy egyéb személyek sem hivatkozhatnak - személyes felelősségük tekintetében - e fejezetnek az 1. pontban hivatkozott rendelkezéseire.

V. fejezet

Felszólamlás és kereset

30. Cikk

1. Ha a címzett az árut anélkül vette át, hogy annak állapotát a fuvarozóval együtt megvizsgálta volna, vagy a hiány, illetve a sérülés általános természetének megjelölésével fenntartását a fuvarozóval közölte volna, az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy az árut a fuvarlevélben leírt állapotban vette át; a fenntartást külsőleg felismerhető hiány vagy sérülés esetében legkésőbb az átvétel időpontjában, külsőleg fel nem ismerhető hiány vagy sérülés esetében pedig a kiszolgáltatás időpontjától számított hét napon belül - vasár- és ünnepnapokat nem számítva - kell a Fuvarozóval közölni. Külsőleg fel nem ismerhető hiány vagy sérülés esetében az említett fenntartást írásban kell közölni.

2. Ha a címzett és a fuvarozó együttesen vizsgálta meg az áru állapotát, a vizsgálat eredményével szemben bizonyításnak csak akkor van helye, ha a hiány vagy sérülés külsőleg nem ismerhető fel és ha a címzett a megvizsgálás napjától számított hét napon belül - vasár- és ünnepnapokat nem számítva - fenntartását írásban közölte a fuvarozóval.

3. Kiszolgáltatási késedelem esetében kártérítésnek csak abban az esetben van helye, ha attól az időponttól számított 21 napon belül, amikor az árut a címzett rendelkezésére bocsátották, írásbeli fenntartást közöltek a fuvarozóval.

4. A jelen cikkben említett határidők kiszámításánál - az eset körülményeitől függően - nem kell számításba venni a kiszolgáltatás vagy a megvizsgálás napját, illetve azt a napot, amikor az árut a címzett rendelkezésére bocsátották.

5. A fuvarozó és a címzett a szükséges megállapításokhoz és vizsgálatokhoz köteles egymásnak minden ésszerű könnyítést megadni.

31. Cikk

1. A jelen Egyezmény hatálya alá eső fuvarozásból eredő minden jogvita esetében kereset indítható a szerződő államoknak a felek által közös egyetértéssel kijelölt bíróságain kívül annak az országnak a bírósága előtt is, amelynek területén:

a) az alperes rendes lakóhelye, cégének központi telephelye, vagy olyan fióktelepe, illetve képviselete van, amelynek közvetítésével a fuvarozási szerződést megkötötték, vagy

b) az áru átvételének helye vagy a kiszolgáltatásra kijelölt helye van.

Más bíróság előtt kereset nem indítható.

2. Ha a jelen cikk 1. pontjában említett jogvita tárgyában valamely, e pont szerint illetékes bíróság előtt per folyik, vagy ilyen bíróság a jogvitában ítéletet hozott, ugyanazok között a felek között ugyanabban az ügyben új per csak abban az esetben indítható, ha annak a bíróságnak az ítélete, amely előtt az első keresetet indították, nem hajtható végre abban az országban, ahol az új keresetet indítják.

3. Ha valamely szerződő állam bírósága által a jelen cikk 1. pontjában említett bármely jogvitában hozott ítélet ebben az országban végrehajthatóvá vált, az minden más szerződő államban végrehajthatóvá válik, amint az érdekelt országban érvényes alaki követelményeket teljesítették. Ezek az alaki követelmények azonban nem vezethetnek az ügy újabb érdemi felülvizsgálatához.

4. A jelen cikk 3. pontjának rendelkezései érvényesek a kontradiktórus eljárásban hozott ítéletekre, mulasztási ítéletekre és bírói egyezségekre, nem alkalmazhatók azonban a csak ideiglenesen végrehajtható ítéletekre, valamint olyan ítéletekre, amelyek a teljesen vagy részben pervesztes felperest a perköltségen felül kártérítés és kamat fizetésére kötelezik.

5. A jelen Egyezmény hatálya alá eső fuvarozásokból eredő bírói eljárásoknál perköltség-biztosíték nem követelhető a szerződő államoknak azoktól az állampolgáraitól, akiknek valamelyik szerződő államban állandó lakóhelyük, vagy telephelyük van.

32. Cikk

1. A jelen Egyezmény hatálya alá eső fuvarozáson alapuló igények egy év alatt évülnek el. Szándékosság, vagy olyan súlyos gondatlanság esetében azonban, amely az ügyben eljáró bíróság által

alkalmazott jog szerint szándékossággal egyenértékűnek minősül, az elévülési idő három év. Az elévülési idő kezdete:

a) részleges elveszés, megsérülés vagy kiszolgáltatási késedelem esetében az áru kiszolgáltatásának napja;

b) teljes elveszés esetében attól a naptól számított 30. nap, amikor a megállapodás szerinti határidő letelt, vagy ha határidőben nem állapodtak meg, attól a naptól számított 60. nap, amikor a fuvarozó az árut fuvarozásra átvette;

c) minden más esetben a fuvarozási szerződés megkötését követő három havi időtartam eltelte.

Nem számít a határidőbe az a nap, amelyen az elévülési idő kezdődik.

2. Írásbeli felszólamlás az elévülési időt addig a napig szünetelteti, amelyen a fuvarozó a felszólamlást írásban elutasítja és az ahhoz csatolt okmányokat visszaküldi. Ha a követelést részlegesen elismerték, az elévülési idő a követelés még vitatott részére vonatkozóan tovább folyik. A felszólamlás vagy az arra adott válasz átvételét, valamint az okmányok visszaküldését az a fél tartozik bizonyítani, aki erre hivatkozik. Ugyanarra a tárgyra vonatkozó további felszólamlások az elévülési időt nem szüneteltetik.

3. Az elévülési idő szüneteltetésére, a fenti 2. pontban foglalt rendelkezések érintetlenül hagyása mellett, az ügyben eljáró bíróság joga érvényes. Ugyanez érvényes az elévülési idő megszakítására is.

4. Az elévült igény sem viszontkereset, sem kifogás útján nem érvényesíthető.

33. Cikk

A fuvarozási szerződés tartalmazhat olyan záradékot, amely választott bíróság illetékességét mondja ki, feltéve, hogy e záradék rendelkezése szerint a választott bíróság ezt az Egyezményt kötelese alkalmazni.

VI. fejezet

Egymást követő fuvarozók által végzett fuvarozásra vonatkozó rendelkezések

34. Cikk

Ha egy fuvarozási szerződés tárgyát képező fuvarozást egymást követő közúti fuvarozók végzik, ezek közül mindegyik felelős az egész fuvarozás végrehajtásáért; a második és minden következő fuvarozó annak következtében, hogy az árut és a fuvarlevelet átvette, a fuvarlevélben foglalt feltételek keretén belül a fuvarozási szerződés részesévé válik.

35. Cikk

1. Az a fuvarozó, aki az árut az előző fuvarozótól átveszi, köteles az utóbbinak keltezett és aláírt elismervényt adni. Az átvevő fuvarozó köteles nevét és címét a fuvarlevél második példányára rávezetni. Adott esetben a fuvarlevél második példányára és az átvételi elismervényre bejegyzi a 8. Cikk 2. pontjának megfelelő fenntartásokat.

2. Az egymást követő fuvarozók egymásközi kapcsolatára a 9. Cikk rendelkezései érvényesek.

36. Cikk

Elveszés, megsérülés vagy a fuvarozási határidő túllépése miatt - ugyanabból a fuvarozási szerződésből folyó követelésre vonatkozó perben érvényesített viszontkereset vagy kifogás kivételével - kártérítési igény csak az első, az utolsó vagy az ellen a fuvarozó ellen érvényesíthető, aki a fuvarozásnak azt a részét végezte, amelynek folyamán az elveszést, megsérülést vagy a késedelmet okozó esemény bekövetkezett; kereset egyidejűleg a fuvarozók közül több ellen is indítható.

37. Cikk

Azt a fuvarozót, aki a jelen Egyezmény rendelkezései alapján kártérítést fizetett, a fizetett kártérítés, valamint a kamatok és költségek erejéig - a következő feltételek mellett - visszkereseti jog illeti meg azokkal a fuvarozókkal szemben, akik a fuvarozásban részt vettek:

a) az a fuvarozó, aki az elveszést vagy megsérülést okozta, az általa vagy más fuvarozó által fizetett kártérítés terhét egyedül viseli;

b) ha az elveszést vagy megsérülést két vagy több fuvarozó cselekménye okozta, közülük mindegyik a felelősségének arányosan megfelelő összeget tartozik fizetni; ha a felelősségben való részesedésük aránya nem állapítható meg, mindegyik fuvarozó az őt megillető fuvardíjbevétel arányában felelős;

c) ha nem lehet megállapítani, hogy a fuvarozók közül melyiket terheli felelősség, a fizetendő kártérítést valamennyi fuvarozó között a b) alpontban megállapított arány szerint kell megosztani.

38. Cikk

Ha valamelyik fuvarozó fizetésképtelen, az őt terhelő és ki nem fizetett kártérítési hányadot a többi fuvarozó között, az őket megillető fuvardíjbevétel arányában, kell megosztani.

39. Cikk

1. Az a fuvarozó, aki ellen a 37. és 38. Cikk alapján visszkereseti igényt érvényesítettek, nem teheti vitássá a követelést támasztó fuvarozó által teljesített fizetés jogszerűségét, ha a kártérítést bírói határozat állapította meg, feltéve, hogy az előbb említett fuvarozó az eljárásról kellő időben értesítést kapott és lehetősége volt a perbe beavatkozni.

2. Az a fuvarozó, aki visszkereseti igényét érvényesíteni kívánja, annak az országnak bírósága előtt indíthat keresetet, ahol az érdekelt fuvarozók egyikének rendes lakóhelye, cégének központi telephelye, vagy olyan fióktelepe, illetőleg képviselte van, amelynek közvetítésével a fuvarozási szerződést megkötötték. A visszkereseti igényt valamennyi fuvarozóval szemben egy és ugyanazon keresettel lehet érvényesíteni.

3. A 37. és 38. Cikkben említett visszkereseti eljárás során hozott ítéletekre a 31. Cikk 3. és 4. pontjának rendelkezéseit kell alkalmazni.

4. A 32. Cikk rendelkezései a fuvarozók közötti visszkeresetekre is érvényesek. Az elévülési idő azonban vagy azzal a nappal kezdődik, amelyiken a jelen Egyezmény rendelkezései alapján fizetendő kártérítés összegét megállapító bírói ítélet jogerőssé vált, vagy ilyen bírói ítélet hiányában, a tényleges fizetés napján.

40. Cikk

A fuvarozók egymás között a 37. és 38. Cikk rendelkezéseitől eltérően is megállapodhatnak.

VII. fejezet

Az Egyezménnyel ellentétes kikötések semmissége

41. Cikk

1. A 40. Cikk rendelkezéseinek érintetlenül hagyása mellett semmis és hatálytalan minden olyan kikötés, amely a jelen Egyezmény rendelkezéseitől közvetve vagy közvetlenül eltér. Az ilyen kikötések semmissége nem vonja maga után a szerződés egyéb rendelkezéseinek a semmisségét.

2. Semmis különösen minden olyan záradék, amellyel a fuvarozó magára engedményeztetni az árubiztosításából eredő előnyöket, valamint minden más, ehhez hasonló vagy olyan záradék, amely a bizonyítási terhet áthárítja.

VIII. fejezet

Záró rendelkezések

42. Cikk

1. A jelen Egyezmény aláírásra és csatlakozásra az Európai Gazdasági Bizottság tagállamai és e Bizottság hatásköri szabályzatának 8. szakasza értelmében a Bizottságban tanácskozó joggal résztvevő államok számára nyitva áll.

2. Azok az országok, amelyek az Európai Gazdasági Bizottság hatásköri szabályzata 11. szakaszának megfelelően a Bizottság egyes munkabizottságaiban részt vehetnek, az Egyezmény életbelépése után - csatlakozással - Szerződő Félle válhatnak.

3. A jelen Egyezmény 1956. augusztus 31-ig bezárólag áll nyitva aláírásra. Ezen időpont után az Egyezményhez csatlakozni lehet.

4. A jelen Egyezményt meg kell erősíteni.

5. A megerősítés, illetve a csatlakozás megfelelő okiratnak az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkárához történt letétbehelyezése útján eszközölhető.

43. Cikk

1. A jelen Egyezmény azt a napot követő kilencvenedik napon lép életbe, amikor az Egyezmény 42. Cikkének 1. pontjában említettek közül legalább öt ország a megerősítésről, illetve a csatlakozásról szóló okiratát letétbe helyezte.

2. Minden olyan ország tekintetében, amely azt követően erősíti meg az Egyezményt, vagy csatlakozik ahhoz, amikor az öt ország a megerősítésről, illetve a csatlakozásról szóló okiratokat letétbe helyezte, a jelen Egyezmény az illető ország megerősítéséről vagy csatlakozásáról szóló okiratának letétbehelyezésétől számított kilencvenedik napon lép hatályba.

44. Cikk

1. Bármely Szerződő Fél jogosult a jelen Egyezményt az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkárához intézett értesítésben felmondani.

2. A felmondás tizenkét hónappal azon időpont után válik hatályossá, amikor a Főtitkár a vonatkozó értesítést megkapta.

45. Cikk

Ha az Egyezmény életbelépése után a Szerződő Felek száma - felmondások következtében - ötnél kevesebbre csökken, az Egyezmény azon a napon hatályát veszti, amikor a felmondások közül az utolsó hatályossá válik.

46. Cikk

1. Bármely ország a megerősítésről vagy csatlakozásról szóló okiratának letétbe helyezésekor vagy más későbbi időpontban az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkárához intézett bejelentésben

közölheti, hogy a jelen Egyezmény hatálya mindazokra a területekre, vagy azoknak egy részére kiterjed, amelyeket az illető ország nemzetközi síkon képvisel. A jelen Egyezmény az értesítésben említett területekre vagy terület részekre attól a naptól számított kilencvenedik napon válik alkalmazhatóvá, amikor a Főtitkár ezt az értesítést megkapta, illetőleg - ha ezen a napon a jelen Egyezmény még nem lépett hatályba - az Egyezmény hatálybalépésének napján.

2. Minden olyan ország, amely az előbbi pontnak megfelelően olyan nyilatkozatot tett, amelynek folytán a jelen Egyezmény hatálya az általa nemzetközi síkon képviselt valamely területre kiterjed, a jelen Egyezményt a 44. Cikk értelmében az említett területre vonatkozóan felmondhatja.

47. Cikk

Minden olyan vitát, amely az Egyezmény értelmezése vagy alkalmazása tekintetében két vagy több Szerződő Fél között keletkezett és amelyet a Felek tárgyalás útján vagy más módon nem tudtak rendezni, bármely érdekelt Szerződő Fél kívánságára döntésre a Nemzetközi Bíróság elé lehet terjeszteni.

48. Cikk

1. Minden ország a jelen Egyezmény aláírása, megerősítése vagy ahhoz történő csatlakozása alkalmával kijelentheti, hogy a jelen Egyezmény 47. Cikkét nem tekinti magára nézve kötelezőnek. A 47. Cikk rendelkezései a többi Szerződő Felet sem kötik azzal a Szerződő Féllel szemben, amely az említett fenntartással élt.

2. Minden Szerződő Fél, amely a jelen cikk 1. pontjában meghatározott fenntartással élt, ezt a fenntartását a Főtitkárhoz címzett értesítés útján bármikor visszavonhatja.

3. A jelen Egyezménnyel szemben semmiféle más fenntartás nem fogadható el.

49. Cikk

1. A jelen Egyezménynek három éven át történő hatályban létét követően bármely Szerződő Fél az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkárához intézett értesítés útján a jelen Egyezmény felülvizsgálása céljából értekezlet összehívását kérheti. A Főtitkár erről a kérelemről mindegyik Szerződő Felet értesíti és, ha az általa küldött értesítés keltétől számított négy hónapon belül a Szerződő Felek legalább egy negyede közli, hogy ehhez a kérelemhez hozzájárul, összehívja a felülvizsgálásra irányuló értekezletet.

2. Ha az előző pont értelmében az értekezletet összehívják, a Főtitkár erről mindegyik Szerződő Felet tájékoztatja és felkéri, hogy három hónapon belül terjessze elő azokat a javaslatokat, amelyeknek a konferencián való megvizsgálását kívánatosnak tartja. A Főtitkár legalább három hónappal a

konferencia megnyitása előtt közli a Szerződő Felekkel a konferencia ideiglenes napirendjét, valamint ezeknek a javaslatoknak a szövegét.

3. A Főtitkár a jelen cikknek megfelelően összehívott minden értekezletre meghívja a jelen Egyezmény 42. Cikkének 1. pontjában jelzett országokat, valamint azokat, amelyek a 42. Cikk 2. pontjának alkalmazása folytán váltak Szerződő Felekké.

50. Cikk

A 49. Cikkben előírt értesítéseken kívül az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkára értesíti a jelen Egyezmény 42. Cikkének 1. pontjában említett országokat és azokat, amelyek a jelen Egyezmény 42. Cikke 2. pontjának alkalmazása során váltak Szerződő Felekké:

- a) a 42. Cikk értelmében történt megerősítésekről és csatlakozásokról;
- b) arról az időpontról, amikor a jelen Egyezmény a 43. Cikknek megfelelően hatályba lép;
- c) a 44. Cikk értelmében bejelentett felmondásokról;
- d) a jelen Egyezmény érvényének a 45. Cikk szerint történő megszűnéséről;
- e) a 46. Cikknek megfelelően kapott értesítésekről;
- f) a 48. Cikk 1. és 2. pontjának alapján kapott nyilatkozatokról és értesítésekről.

51. Cikk

A jelen Egyezmény eredeti példányát 1956. augusztus 31-e után letétbe kell helyezni az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkáránál, aki az eredetiről készített hitelesített másolatokat megküldi a jelen Egyezmény 42. Cikkének 1. és 2. pontjában említett valamennyi országnak.

ENNEK HITELELÉÜL alulírottak, akik szabályszerű meghatalmazással rendelkeznek a jelen Egyezményt aláírták.

KÉSZÜLT Genfben, ezerkilencszázötvenhat évi május hó tizenkilencedik napján angol és francia nyelvű egyetlen példányban; mindkét szöveg egyaránt hiteles.”

3. § (1) A Magyar Népköztársaság az Egyezményhez a következő fenntartással csatlakozott:

„A Magyar Népköztársaság csatlakozik a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, Genfben, 1956. május hó 19. napján aláírt egyezményhez, azzal a fenntartással, hogy az Egyezmény 47. Cikkét nem tekinti magára nézve kötelezőnek.”

(2) A Magyar Népköztársaság a csatlakozási okirat letétbehelyezése alkalmával a következő nyilatkozatot tette:

„1. A Magyar Népköztársaság szükségesnek tartja felhívni a figyelmet az Egyezmény 42. Cikkének megkülönböztető jellegére, amely számos államot megfoszt annak lehetőségétől, hogy az Egyezményhez csatlakozzék. Az Egyezmény olyan kérdéseket szabályoz, amelyek valamennyi állam érdekeit érintik, és ezért az államok szuverén egyenlőségének elvével összhangban, egyetlen államot sem szabad megakadályozni abban, hogy valamely ilyen jellegű egyezmény részesévé váljon.

2. A Magyar Népköztársaság rámutat arra, hogy az Egyezmény 46. Cikkének rendelkezései ellentétben állnak a nemzetközi jognak a népek önrendelkezéséről szóló alapelvével, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése által a gyarmati országok és népek függetlenségéről 1960. december 14-én hozott 1514/XV. számú határozatával.”

4. § * Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban az 1970. évi július hó 28. napjától kell alkalmazni; végrehajtásáról - az érdekelt miniszterekkel egyetértésben - a közlekedésért felelős miniszter gondoskodik.